

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XII. Constantinus Pogonatus confirmat decreta Sextæ Synodi, quod
gratum Leoni secundo. Synodus in Trullo petit confirmationem à Principe.
Septima & Octava Synodus ab Imperatoribus confirmatæ, post ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

hæreses recensenda sit. Princeps verò res jam decisas auctoritate sua tuerit, & penas excommunicationis aut regradationis ab Ecclesia irrogatas secularibus pecuniis intendit, scilicet multis pecuniariis, aut exilio, & relegatione, vel etiam ultimo supplicio. Quod attinet ad canones, qui non quidem de fide aut Sacramentorum ritibus, sed de reliqua disciplina feruntur; quia legum perpetuarum vires obtinere debent, & Clericorum imò etiam sapissime laicorum personas respiciunt, ex quibus Reipublicæ corpus componitur, novamque aliquando disciplinæ formam constituunt, quamplurimi Principum interest ut ea decreta mature discutiant, antequam eorum executionem publicam & forensem lege sua indulgeant, ne fortassis aut publica utilitatibus aut tranquillitatibus aduersentur. Confirmatis autem à Principe canones, vim legis publicæ adipiscuntur: qua necessaria est ut per omnes Imperij provincias executioni tradici possint, & si qui contradicant, auctoritate publica coercentur. Confirmatis de fidei decretis, contumacia quidem refragantium legibus plectur, ac si in leges imperatorias peccatum fuisset. Sed non indigent ea decreta imperio Principis ut Christianos adstringant, cum jure divino nitantur, quod ceteris omnibus præcellit. Quare cum illa decreta Principes confirmabant, non res judicatas iterum tractabant, sed de consensu Episcoporum, & suffragiorum libertate ad summum, cognitione extraordinaria inquirebant; ut Theodosij, Marciani, & Basilij exemplis demonstrari potest.

Socrates lib. 1.
cap. 6. Exstat
Constantini con-
stitutio.

Epistola syn. Conc.
Conf. ad Theod.
Cord. missagio ap-
peo γενεράτων
καὶ πολιτών
επιστολής της
επιστολής της
επιστολής της

X. Obvia sunt confirmationum exempla, si quis etiam ista requirat. Constantinus anathema prolatum à Nicæna Synodo adversus Arrium & ejus consortes, infamie pœna auxit, Porphyrianóque vocari, id est, Christiani nominis osores & hostes, Arrianos jussit, eorumque libros publicè cremari. Sed illustrius testimonium proferri non potest quam epistola synodica Concilij secundi Oecumenici ad Theodosium, qua Parres profitentur se ex officio teneri ad relationem eorum quæ in synodo gesta sunt, Principi mittendam; statimque referunt hæreses à se damnatas fuisse, ac præterea quasdam regulas pro disciplina Ecclesiæ constituenda decretas, quas epistola adjungunt, firmarique à Principe obnixè pertinet: *Rogamus itaque tuam clementiam, ut per literas quoque tue pietatis confirmetur Concilium decretum; ut sicut literis, quibus nos convocasti, Ecclesiam honore prosecutus es, ita etiam finem eorum quo decreta sunt obsignes.*

Concilium Ephesinum Theodosium ob-

secreta ne pro synodo habeat Ioannis Antiocheni Episcopi conventiculum ; qui à sacro Concilio secedens , sententiam adversus Cyrilum & Memnonem tulerat. In eam rem Constantini exemplum proferunt , qui synodi loco non habuit eorum cætum qui à Nicæna Synodo discesserunt , sed eos meritis poenis exceptit. Quin ex eo capite Theodosium invitant ad confirmandum Concilij Oecumenici decretum , & refellendum Ioannis Antiocheni Conciliabulum , quòd ducenti & decem Episcopi unà cum Occidentis Episcopis in eandem conspirarent sententiam , Ioanni autem triginta tantum Episcopi suffragarentur. *Iubeatis* , inquit , ut ea que constituta sunt ab Oecumenica & sancta Synodo ad pietatis confirmationem contra Nestorium & ejus impium dogma , suum robur obtineant , assensu vestra pietatis slabilita.

XI. Marcianus Imperator Concilij Chalcedonensis decreta tribus Edictis confirmavit, pennis in Clericos & laicos adjectis. Ac primum quidem edictum, cum ad synodum accessisset, viva voce decretivit; testatus patribus se synodo intercepit; non

tentatus patribus, i.e. synodo intereret, non ut vim inferret, sed ut res judicatas & gestas auctoritatem sua confirmaret. Quare etiam Edicto secundo testatur se primo Edicto venerandam synodum confirmasse. Quod loquendi genus synodo nequaquam displicuit; quin potius ipsa eundem dicendi modum usurpavit. in epistola synodica ad Leonem Pontificem, cui significat ejus sententiam adversus Eutycherem, veluti legem quandam, ab Imperatoribus confirmatam. Tertio Marcianni Edicto, que definita fuerant à Concilio Chalcedonensi, iterum confirmantur, exilij & confiscationis poenâ irrogata; ita ut hæreticis ab urbe regia & civitatibus metropolitanis sit omnino interdictum. Eos autem hæreticos esse definit qui ab Ecclesiæ canonibus & Principum constitutionibus dammati sunt, non quasi damnandæ hæreseos auctoritatem Principibus assérere velit, sed ut omnem tergiversandi locum hereticis adimeret, qui scirent eos canones ratos apud omnes haberi debere qui Principum legibus essent recepti.

XII. Quod Iustinianus à decessoribus suis factum observaverat, ipse legibus suis fecutus est, quas contra Anthimum edidit. Hic ex episcopatu Trapezuntis à Theodora Augusta evocatus, Ecclesiae Constantiopolitanae constitutus fuerat Patriarcha, qua sede primum dejectus Agapeti Pontificis sententia, deinde judicio synodi habita Constantiopoli, ipsa Episcopi dignitate privatus est. Vtramque sententiam Agapeti & synodi lege sua firmavit Iustinianus.

Concil. Eph. Ad.
v. 120 idem 120
Exalt. prophetam.
Ex. 12. 6. 12. 12. 12.
Ex. 12. 12. 12. 12.
Ex. 12. 12. 12. 12.
Ex. 12. 12. 12. 12.

ij Allocutio Mense-
ni Coecil Chas.
n- At. Siderius
e- 1616 1617 1618

Edictum secundum Marcius.
Tempore deificationis
Imperii Tiberii
Tertii principatus i-
gino Sicoru-
Dicitur etiam.

Ep. Sym. Cor. i.
Tunc tis' e' mi
Ther' i'li' man
S' C' a' u' s' t' u' p'
or. Edita illi
Marcelli si q'li
S' X' A' u' g' u' s' t' u'
T' E' s' q'li N' d' u'

cujs verba proferre necesse est, ut constet regiae & sacerdotalis auctoritatis consensio nein maximam semper fuisse; ita ut non tantum nudum ministerium, velut appari tores, exequenda Conciliorum sententia Principes præstiterint, sed jure etiam regio ad eandem damnationem post synodorum judicium suffragium suum adjunxerint ratione habita executionis publicæ, quæ pro scriptiōnē illam sequebatur. *Rem non insolitam Imperio & nos facientes, ad presentem venimus legem. Quoties enim Sacerdotum sententia quosdam indignos sacerdotio de sacris se dibus deposuit, quemadmodum Nestorium, Euthychem, Arrium, Macedonium, & Eunomium, & quosdam non minores alii, toties Imperium ejusdem sententie & ordinationis cum Sacerdotum auctoritate fuit. Sicque divina pariter & humana concurrentia, unam consonantiam rectis sententiis fecere. Quare & ipse sententiam adversus Anthimum latam xviæ fecit, ut ipse loquitur, id est, quemadmodum explicat capite tertio, hoc firmius ponit, & imperialibus legibus corroborat, ac si ab Imperio ipso provenisset.* Deinde Menæ Patriarchæ dat in mandatis ut ad Metropolitas sue Dioceses mittat que Sacerdotio visa sunt, & ab Imperio confirmata, τὰ τῷ δεκαριῶν Σόλων, τὰ τῷ τῆς βασιλείας κευταρδα.

XIII. More veterum Principum, Constantinus Pogonatus definitionem sexta Synodi adversus Monothelitas suo Edicto se confirmasse ad Leonem II. Pontificem scripsit. Quod adeo gratum fuit Leoni, ut in hæc verba Constantino gratulabundus rescripsit. *Synodali igitur sententia, & Imperiali Edicti censura, tanquam ancipiī spiritus gladio, cum priscis heresiis etiam nove pravatis error expunctus est.*

Synodus Orientalium Episcoporum à Iustiniano Rhinotmeto coacta in Trullo Palati, sub nomine sextæ Synodi canones edidit: quorum confirmationem ut imperaret à Principe, eadem verba usurpavit, quibus usū fuerat Synodus Oecumenica secunda erga Theodosium. Constantinus & Irene relecta coram se fidei definitione à septima Synodo edita, eam subscriptione sua muniverunt, postquam illis constitit de consensu omnium decretam fuisse. Eodem pacto (postquam præsente Basilio Imperatore, relectis canonibus ab octava Synodo editis, fidei Symbolo, & Photij depositione, consensum suum Episcopi testati sunt) Allocutione sua Basilius edixit, ut si quis Clericus aut laicus contra synodi canones aliquid haberet dicendum, prodiret in medium, & aperiret quid illi videretur. Nam soluta synodo, nullam illum veniam ab Imperatore

consecuturum qui res constitutas oppugnaverit; sed jure damnandum, & urbe expellendum.

XIV. Sed quo proposito leges illæ de confirmandis Conciliorum decretis ab Imperatoribus ferrentur, Facundus Hermianensis in Africa Episcopus accuratè expressit. Florebat sub Iustiniano, à quo Trium Capitulorum caussam discuti ægerrimè ferrebat; ideoque multis verbis Principum audaciam exagitat, qui canonicas quæstiones ad suum judicium revocare tentant, eosque ad exemplum Marciani Principis provocat, de quo hæc sunt ejus verbi: *Sciens igitur ille modestissimus Princeps Ozie Regi non impune cessisse quia sacrificare presumpsit, quod licitum est singulo cuique etiam secundi ordinis Sacerdoti, muliò magis sibi impune cedere non posse cognovit vel que jam de fide Christianariæ fuerant constituta discutere, quod nullatenus licet, vel novos constituere canones, quod non nisi multis & in unum congregatis primi ordinis Sacerdotibus licet. Ob hoc itaque virtemperans, & suo contentus officio, ecclesiasticorum canonum executor esse voluit, non conditor, non exactor.*

Hic est certus limes quem regiæ auctoritati in his negotiis præfigere oportet; ne inconsulto trahamur ad eam adulacionem, qua Principibus suis torius disciplinæ ecclesiasticae summam Græci deferebant. Hæc sunt verba Demetrij Chomatiani Bulgariae Archiepiscopi in Responione prima ad Cabasilam: *Imperator, ut communis Ecclesiæ Epistemonarchæ existens, & dictus, synodalibus præst sententiis, & robur tribuit, ecclesiasticos ordines componit, & legem dat vi- viæ politiæ que eorum qui altari serviunt. hoc amplius, & iudicis Episcoporum & Clericorum, & vacantium Ecclesiæ electionibus. ὁ βασι-*

Vide Libellum
Marcii editum
Bacinone.

Facund. Her-
mian. l. 12. c. 3.

Lib. 5. Iuris Gra-
co-Rom.

λοὺς ποια κονός τῇ συκλοπῷ Επιτημοαρχεῖον ἐδίψομενούθεν, οὐ αυδίνεις γνώμης οὐ- στατι, οὐ κύρωτον ταῦτα χειρίζεται. Συκλοπα- τοὺς ταξέοντες εἰ, οὐ νομήσεις βίσση πολιτείας τοῖς βίντασ, οὐ μίαν τὴν θύγειαν πιποκόντων, οὐ κληρικῶν, οὐ τερπογεγράφεστον. Φύσις συκλοπῶν. Quæ magnifica verba omnino aliena sunt à mente veterum, nisi intra fines patrocinij ecclesiastici contineantur. Alia est electionum ratiō, de quibus agere non est præsentis instituti. [Vide librum octavum.]

C A P V T X I .

Synopsis.

I. Non solum in universum decreta Conciliorum Principes confirmant, sed etiam canones aliquos specialibus legibus. Probatur exemplo Thodosij, qui ve- tuit Clericis consortia extranearum mulierum, ex ser-